

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum Dulia cuius est exhibere honorem, vel cultum superioribus, sit
speicalis virtus à latria distincta? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

eur aliquid, ex quo potest aliquis eum superiorem reputare: secundum illud ad Phil. 2. In humilitate superiores inuicem arbitantes. Et secundum hoc etiam omnes se inuicem debent honore praeuenire.

Ad quartum dicendum, quod priuatae personae interdum honorantur à regibus, non quia sint eis superiores secundum ordinem dignitatis, sed propter aliquam excellentiam: virtutis ipsarum. Et secundum hoc honorati sunt Tobias & Mardocheus à regibus,

544

ad Hebr.

13 lect. 3

prin 3. d.

9. q. 2. a.

1. Et Ps.

40. f. n.

* glo. in

terti. ibi.

1. 8. c. 8. 1.

5.

2. 10. c. 1.

60. 5.

ART. III.

Vtrum dulia sit specialis virtus à latria distincta?

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod dulia non sit specialis virtus à latria distincta: quia super illud Psalm. 7. Domine Deus meus in te speraui: dicit Glossa *, Domine omnium per potentiam, cui debetur dulia: Deus per creationem, cui debetur latria. Sed non est distincta virtus quae ordinatur in Deum secundum quod est Dominus, & secundum quod est Deus: Ergo dulia non est virtus distincta à latria.

¶ 2. Præterea, secundum Philosophum in 8. Ethic. * Amari simile est ei quod est honorari. Sed eadem est virtus charitatis quae amatur proximus. Ergo dulia quae honoratur proximus, non est alia virtus à latria quae honoratur Deus.

¶ 3. Præterea, idem est motus quo aliquis mouetur in imaginem, & in rem cuius est imago. Sed per dulum honoratur homo, in quantum est ad Dei imaginem factus. Dicitur enim Sap. 2. de impijs, quod non iudicauerunt honorem animarum sanctarum: quoniam Deus creauit hominem inextinguibilem, & ad imaginem suae similitudinis fecit illum. Ergo dulia non est alia virtus à latria quae honoratur Deus.

SE D. contra est, quod Aug. dicit in * 10. de Ciuitate Dei, quod alia est seruitus quae debetur hominibus, secundum quam praecepit Apostolus, seruos Dominis suis subditos esse: quae scilicet Graece dulia dicitur: alia verò latria, quae dicitur seruitus, pertinet ad colendum Deum.

RE-

RESPONDEO dicendum, quòd secundum ea
 quæ supra dicta* sunt, ubi est alia ratio debiti, ibi ne-
 cessè est quòd sit alia virtus, quæ debitum reddat. 9. 101. a. 3

Alia autem ratione debetur seruitus Deo & homini:
 sicut & alia ratione dominium competit Deo & ho-
 mini. Nam Deus plenarium & principale dominium
 habet respectu totius, & cuiuslibet creaturæ, quæ to-
 taliter eius subicitur potestati. Homo autem partici-
 pat quãdam similitudinem diuini domini, secundum
 quòd habet particularem potestatem super aliquem
 hominem, vel super aliquam creaturam. Et ideo du-
 lia, quæ debitam seruitutem exhibet homini domi-
 nanti, alia virtus est à latria, quæ exhibet debitam
 seruitutem diuino dominio. Et est quædam obseruan-
 tiæ species: quia per obseruantiam honoramus qua-
 cumque personas dignitate præcellentes: per duliam
 autem propriè sumptam, serui dominos suos veneran-
 tur. Dulia enim Græcè seruitus dicitur.

Ad primum ergo dicendum, quòd sicut religio per
 excellentiam dicitur pietas, in quantum Deus est per
 excellentiam pater: ita etiam latria per excellentiam
 dicitur dulia, in quantum Deus excellenter est domi-
 nus. Non autem creatura participat potentiam crea-
 di, ratione cuius Deo debetur latria. Et ideo glossa
 illa distinxit, attribuens latriam Deo secundum crea-
 tionem, quæ creaturæ non cõmunicatur: duliam verò
 secundum dominium, quòd creaturæ communicatur.

Ad secundum dicendum, quòd ratio diligendi pro-
 ximum, Deus est. Non enim per charitatem diligimus
 in proximo nisi Deum. Et ideo eadem charitas est
 qua diligitur Deus & proximus. Sunt tamen aliæ ami-
 citiæ differentes à charitate secundum alias rationes
 quibus homines amantur. Et similiter cum sit alia ra-
 tio seruiendi Deo & homini, aut honorandi vtrum-
 que, non est eadem virtus latria & dulia.

Ad tertium dicendum, quòd motus qui est in ima-
 ginem, in quantum est imago, refertur in rem cuius
 est imago. Non tamen omnis motus qui est in imagi-

nem, refertur in eam, in quantum est imago. Et ideo quandoque est alius motus specie in imaginem, & motus in rem. Sic ergo dicendum est, quòd honor, vel subiectio dulix respicit absolutè quandam hominis dignitatem. Licet enim secundum illam dignitatem fit homo ad imaginem vel similitudinem Dei, non tamen semper homo quando reuerentiam alteri exhibet, refert hoc actu in Deum. Vel dicendū, quòd motus qui est in imaginem, quodammodo est in rem: non tamen motus qui est in rem, oportet quòd sit in imaginem. Et ideo reuerentia quæ exhibetur alicui, in quantum est imago Dei, redundat quodammodo in Deum. Alia tamen est reuerentia quæ ipsi Deo exhibetur: quæ nullo modo pertinet ad eius imaginem.

ARTIC. IV.

Vtrum dulia habeat diuersas species?

545
3. d. 9. q.
2. ar. 2.
li 9. c. 2.
30. 5.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd dulia habeat diuersas species. Per duliam enim exhibetur honor proximo. Diuersa autem ratione honorantur diuersi proximi, sicut rex, pater, & magister: vt patet per Philosophum in * 9. Ethic. Cum ergo diuersa ratio obiecti diuersificet speciè virtutis, videtur quòd dulia diuidatur in virtutes specie differentes.

¶ 2 Præterea, Medium differt specie ab extremis, sicut pallidum ab albo & nigro. Sed hyperdulia videtur esse medium inter latram & duliam. Exhibetur enim creaturis quæ habent specialem affinitatem ad Deum, sicut beatæ Virgini, in quantum est mater Dei. Ergo videtur quòd dulix sint species differentes: vna quidè dulia simpliciter, alia verò hyperdulia.

¶ 3 Præterea, Sicut in creatura rationali inuenitur imago Dei, ratione cuius honoratur, ita etiam in creatura irrationali inuenitur vestigium Dei. Sed alia ratio similitudinis importatur in nomine imaginis, & nomine vestigij. Ergo etiam oportet secundum hoc diuersas species dulix attendi; præsertim cum quibusdam irrationalibus creaturis honor exhibeatur: sicut ligno sanctæ Crucis & alijs huiusmodi.

SED